

Prikazi/ocjene

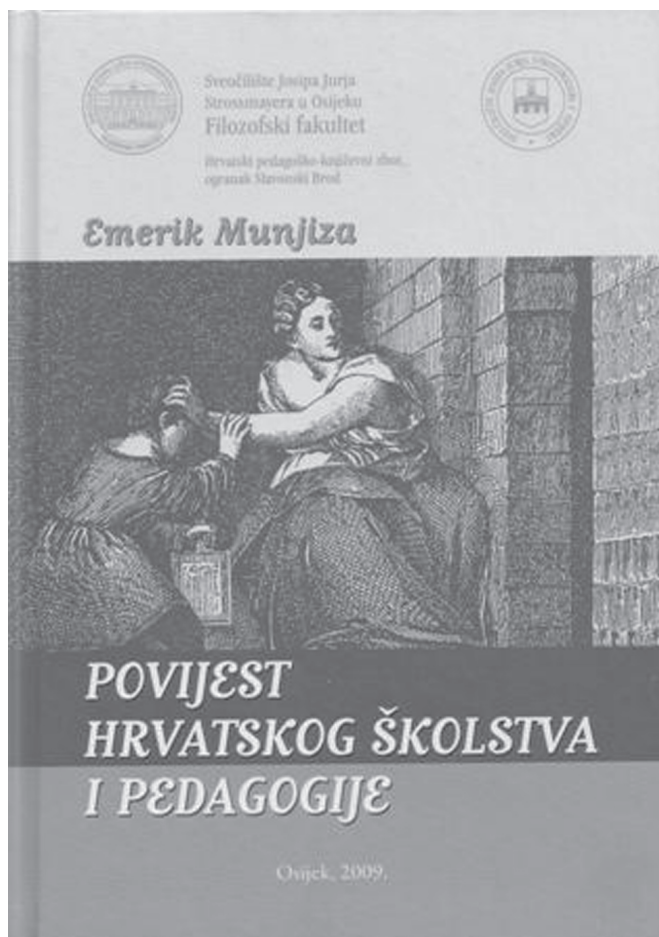
Izuzetno pedagoško djelo

EMERIK MUNJIZA,

POVIJEST HRVATSKOG ŠKOLSTVA I PEDAGOGIJE,

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku – Filozofski fakultet,

Hrvatski pedagoško-književni zbor, ogranak Slavonski Brod, Osijek, 2009., 290 str.

Knjiga – udžbenik *Povijest hrvatskog školstva i pedagogije* objavljena je i predstavljena 2009. godine.

Autor knjige je izv. profesor, doktor znanosti Emerik Munjiza. Završio je studij hrvatskog jezika i povijesti (1966. na Pedagoškoj akademiji u Slavonskom Brodu), diplomirao pedagogiju (na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 1981.), na istom je fakultetu magistrirao (1984.) i doktorirao. Sada radi u znanstveno-nastavnom zvanju izv. profesora Filozofskoga fakulteta u Osijeku gdje je i predstojnik Odsjeka za pedagogiju. Znanstveni rad usmjerio je na području povijesti hrvatskoga školstva i pedagogije kao i na područje radnog odgoja.

Sustavnim istraživanjem hrvatskoga školstva i nacionalne povijesti pedagogije bavi se nekoliko desetljeća i jedan je od najboljih poznavatelja hrvatske povijesti školstva i pedagogije. Zato je na primjeren način objavio rezultate svojih istraživanja u knjizi *Povijest hrvatskog školstva i pedagogije*.

Godinama se ukazuje praznina i nedostatak knjige o hrvatskom školstvu i pedagogiji. Sintezu povijesti nacionalnoga školstva i pedagogije objavio je prof. dr. Dragutin Franković 1958. godine pod naslovom *Povijest školstva i pedagogije*, no radi se o preopširnoj knjizi koja ne pokriva razdoblje od posljednjih šezdesetak godina.

U različito vrijeme bilo je i drugih knjiga, primjerice: *Prilozi za nacionalnu povijest pedagogije* prof. Mihajla Ogrizovića (1989.), *Opća povijest pedagogije* prof. dr. Mate Zaninovića, značajan broj relevantnih knjiga iz povijesti školstva pojedinih mjesta, veći broj radova iz nacionalne povijesti pedagogije objavljenih u časopisima i zbornicima, ali sve to nije moglo nadoknaditi nedostatak jednoga sustavnog djela iz povijesti hrvatskoga školstva i pedagogije. Zato je knjiga Emerika Munjize dobrodošla u ovo vrijeme, suvremenija i sasvim drukčija u odnosu na do sada objavljene knjige ili radove iz povijesti hrvatskoga školstva i pedagogije. Ona sažeto ustanovljuje glavne trendove u razvoju školstva i pedagogije u Hrvatskoj od predinstitucionalnog obrazovanja do danas. To je vrlo veliko razdoblje, ali autor je izabrao one činjenice i pojave koje su bitne za pojedino razdoblje.

Knjiga *Povijest hrvatskog školstva i pedagogije* strukturirana je u pet dijelova. Svaki od njih ima svoja poglavlja.

U 1. dijelu UVOD U METODOLOGIJU informativno se prikazuje metodologija pedagogije. Ovaj dio sadrži Predmet i zadatke, Izvore, Proces znanstvene spoznaje i Objašnjenje, Konstrukciju, sintezu i prezentaciju istraživanja.

2. dio POVIJEST HRVATSKOG ŠKOLSTVA posvećen je povijesti školstva. Povijest školstva izložena je kroz sedam poglavlja. U prva tri poglavlja iznosi se povijest obveznoga (osnovnog) školstva. Četvrto poglavlje posvećeno je srednjem školstvu. Više i visoko školstvo izloženo je u petom poglavlju. U šestom poglavlju prikazano je alternativno i autonomno školstvo. U posljednjem, sedmom poglavlju,

prikazano je društveno okruženje koje je važno i potrebno za pojavu i razvoj školstva.

U 3. dijelu RAZVOJ PEDAGOGIJSKE MISLI U HRVATSKOJ prikazan je pregled razvoja pedagoških ideja kroz četiri poglavlja. U prvom poglavlju analiziraju se prve odgojne misli u hrvatskom školstvu. U drugom poglavlju prikazano je utemeljenje pedagogije kao posebne i autonomne znanosti. Pedagojski pluralizam između dva svjetska rata prikazan je u trećem poglavlju. U četvrtom poglavlju prikazana je suvremena pedagojska znanost.

U 4. dijelu ZNAČAJNI HRVATSKI PEDAGOZI za razvoj hrvatskog školstva i pedagogije izdvojen je trideset i jedan pedagog. U ovaj pregled su ušli i pedagozi i osobe koje nisu „čisti“ pedagozi, ali su isto kao i navedeni pedagozi imali značajnu ulogu u pojedinim razvojem pedagogije. U ovom pregledu prikazani su osnovni podaci o uvrštenim pedagozima: njihovi biografski podaci, značajnija djela i radovi objavljeni o njima. Možda je šteta što ovdje nisu neki zaslužni pedagozi kao Vladimir Poljak, Martin Petančić, Mato Demarin, Vilko Švajcer i neki drugi. Ovu slabost izbora moguće je djelomično ukloniti bogatom i preglednom bibliografijom u kojoj će se naći znatno veći broj pedagoga. Razumljivo je da zbog povijesne distance i aktivnoga profesionalnog rada u ovaj pregled nisu ušli živući pedagozi.

5. dio LITERATURA, POJMOVNIK, POPIS SLIKA I TABLICA uvršten je radi lakšeg i bržeg snalaženja u traženju informacija, a na kraju je dodana BILJEŠKA o autoru, Kazalo imena i Kazalo pojmova.

Na početku knjige je PREDGOVOR – RIJEČ AUTORA Emerika Munjize.

Tekst ima ambiciju da pored informativnog ima i poticajni karakter te je zbog toga strukturiran od uvoda u temu, osnovnoga teksta, kratkoga rezimea i zadataka za samostalni rad. Ima i druge značajne vrste informacija: zemljopisne i povijesne karte, fotografije školskih zgrada, značajnih osoba, fotografije iz školskoga života, tlocrti školskih zgrada, različiti predmeti ili autorski crteži, tablice, preslici dokumenata.

Nakladnik knjige je Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku – Filozofski fakultet u Osijeku i Hrvatski pedagoško-književni zbor, ogranak Slavonski Brod. Knjiga je sveučilišni udžbenik za koji je suglasnost dalo Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Tiskanje je omogućilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. Naslovnu stranicu izradio je Andrija Medulić po izvornoj slici u Strossmayerovoj galeriji, Zagreb. Tisak je obavila Grafika d.o.o. Osijek.

Knjiga ima 290 stranica. Tehnički je dobro uređena i tiskana na odličnom papiru i dobro uvezana. *Povijest hrvatskoga školstva i pedagogije* kvalitetna je, znanstveno, stručno i metodološki adekvatna, vrlo pregledna, zanimljiva, razumljiva i čitljiva knjiga.

Knjiga kao udžbenik za studije prati nastavni program kolegija *Povijest hrvatskog školstva i pedagogije* i prvenstveno je namijenjena studentima koji slušaju taj kolegij. Korisno će poslužiti svim prosvjetnim djelatnicima, kao i svim građanima koje zanima vlastita povijest, a posebno onima koje posebno zanima povijest školstva i pedagogije. Ova knjiga neće moći zaobići ni znanstvenike u Hrvatskoj, ni one izvan njezinih granica, a trebala bi naći zaslužno mjesto u svakoj školskoj knjižnici.

Bilo je nužno izdati ovakvu knjigu zbog praznine i nedostatka ovakve knjige u hrvatskom školstvu i povijesti pedagogije. Ona je veliki doprinos hrvatskom školstvu i povijesti pedagogije. Uputstvo je za potreban istraživački rad, osamostaljivanje studenata u radu te pruža široke mogućnosti interdisciplinarnoga pristupa u nastavnom procesu.

Autor knjige-udžbenika *Povijest hrvatskog školstva i pedagogije* neka bude zadovoljan i ponosan na ovo djelo.

Prof. dr. sc. Hrvoje Vrgoč, Zagreb